

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
Львів, РИНОК Ч. 10 П. ПОВ.
Телефон Редакції 248-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 304 000.
"Взяку Чеських Легов.
Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

місячно (з книжкою) . . . 5.00 зол
чвертьрічно 15.00 „
піврічно 30.00 „
річно 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ІОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

XIV. Конгрес європейських національностей у Стокгольмі.

Конгрес європейських національностей, який широко відбувається в літніх місяцях, збирається цим разом — як ми вже свого часу згадували — у днях 25. і 26. серпня. Минулого року Конгрес ради в Лондоні, викликуючи серед тамтешніх політичних і наукових кол значне зацікавлення тепер вибрано Стокгольм, оскільки скандинавського світу, місцем нарад. Засідання будуть відбуватися за згодою ректора стокгольмського університету проф. д-ра Тунберга у приміщеннях правничого факультету. Предметом нарад будуть актуальні проблеми національних меншин, а метою праць Конгресу є промощувати шлях для мирної і де-

гальним шляхом доконувної розв'язки загальних проблем.

У Конгресі возьме участь також українська делегація, а саме у складі 5 осіб з Галичини і 1 українського відпоручника з Румунії; чи приїде також який український представник Закарпаття, дотепер невідомо. З уваги на те, що Конгрес не перейде хіба мовчки над справою перебування чехословацької республіки, булаб — нехай тільки з пропагандивних мотивів — шкода, якби в цій справі забракло українського голосу.

Про наради Конгресу та виступи українських делегатів — будемо своєчасно інформувати.

ОКУЛІСТ-ОПЕРАТОР

Др. П. Максимовько

вернувся і приймає в очних недугах
від год. 10—12 і від 15—17.

Львів, Підвалля 7/1.

Сензаційні арештування в Москві.

Совіти перед військовою диктатурою?

До Лондону прийшла вістка, що всі військові округи вислали до Сталіна делегації, які зажадали в імені війська зривання переговорів з Японією та вільної руки для далеко-східного командування.

Сталін заявив, що це недопустиме, щоб військо мішалось до справ підчинених комісаріатові заграничних справ і заповів, що на майбутнє витягне консеквенції з таких фактів.

Відтак Сталін відбув конференцію з Ежовом, який ствердив, що йде тут про опозицію, яка хоче накинати совітам військову диктатуру.

На приказ Ежова арештували 60 делегатів під замітом творення „партії активістів“, яка змагає до витворення воєнного настрою, для внутрішньо-політичних цілей.

Серед арештованих є теж ген. Самойлович, брат славного дослідника підбігунових околиць.

„Все розєднєє Францію та Італію“.

Італійський публіцист Вірджініо Гайда гостро критикує закордонну політику Франції. Гайда пригадує, що францусько-італійський договір зі 7. січня 1935 р. казав догадуватися, що Франція залишить Італії вільну руку в Африці. В дійсності Франція пристосувала стро-гіше санкції, ніж Англія. Француський уряд не признає ще до нині італійської імперії, хоч зробило це багато більших і менших держав. Франція не наладила з італійською імперією таких взаємин, як це зробила Англія. Крім того Франція утруднює імперіальну італійську тор-

говлю на шляху Джібуті—Адіс-Абеба. В Іспанії Франція веде наступ проти Італії та Німеччини. Далі автор закидає Франції, що саботує англійсько-італійський договір, звертаючи одночасно увагу, що підписання подібного францусько-італійського договору булоб трудне з огляду на різниці, що розділяють Францію та Англію в іспанській справі. Різниця полягає в тому, що Англія не противиться перемозі ген. Франка. Тому то всіх цих непорозумінь не можна поладнати в одній розмові.

Підготова до наступу на Мадрид.

Пролом на фронті Толедо.

На фронті Толедо на відтинку Фуенте дель Арковіско, національні війська почали вчора великий наступ. По проломанні ворожого спротиву війська ген. Салікети здобули багато важких позицій, як Могедас деа Хара, Альде Нунес де Сан Вартольоме, Ля Стрелая, Вальде Нунес де Варварі, Рол. Нава Рікомаліальо і високогір'я Острелая. До неволі попало 400 червоних, між ними командант куріня.

На відтинку Ебро знищено гарматним і летунським бомбардуванням ворожі становища. До неволі попав цілий полк червоних. Національні війська здобули 34 скорострілих, 800 ручних крісів і 3 повзи та поховали кількесот ворожих трупів.

Барселона повідомляє, що на фронті Толедо армія ген. Кепо де Лаяно поступає вперед на відтинку Фуенте дель Арковіско.

РЕАКЦІЯ ЧОТИРЬОХ СТОЛИЦЬ НА ВІДПОВІДЬ ГЕН. ФРАНКА.

Предсідник комітету неінтервенції віце-м. Піамав вернувся з відпустки до Лондону і пішов до міністерства закордонних справ, де студіював відповідь ген. Франка на британський план у справі висилки чужих добровольців з Іспанії. Описав відбув кількохгодинну нараду зі

заявцями Форін Офісу. В найближчих днях відбуде ще нараду з деякими членами комітету неінтервенції, що небагом зійдеться на засідання, щоб розглянути відповіді уряду з Бургос і з Барселони.

Політичні кола Лондону оцінюють відповідь ген. Франко песимістично. Здогадуються, що становище ген. Франко підтримує Берлін та Рим і таким способом британський план зовсім спараліжують. Англія вкне всіх зусиль, щоб спинити Францію перед отворенням піренейського кордону, а Чемберлен шукатиме нових шляхів успішного посередництва.

Француські політичні кола прийняли спокійно відповідь ген. Франко. Вони підкреслюють, що відповідь уряду з Бургос не ударемнює дальших переговорів, хоч відсуває можливість висилки чужинних добровольців з Іспанії.

Півофіційні кола в Римі заявляють, що становище уряду з Бургос є позитивне, послідовне і чесне. Його відповідь доказує, що ген. Франко залежить на виконанні плану і тому вказує на слабі місця британського плану.

„Германія“ пише, що льондонські і париські кола неслухно вважають відповідь уряду з Бургос відмовною.

УВАГА !!!

НАГОДА !!!

В нинішнім числі „Діла“ найдуть шановні Передплатники і Читачі нашого щоденника

Ч Е К И „ЦЕНТРОБАНКУ“

(назначені вгорі червоним хрестиком), якими просимо пересилати гроші на

ПОРТРЕТИ

ТАРАСА ШЕВЧЕННА І ІВАНА ФРАНКА

вел. 35X50 см. у трьох копіях, які намалював мистецтво

ІВАН ТРУШ.

Ці два портрети

кошують в передплаті замість 8—30.

Тільки зол. 5.50

Передплату приймаємо тільки до кінця серпня 1938 р.

АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА“.

НЕПРИМИРНІ СТАНОВИЩА?

З повені вісток про політичну гру, яка відбувається тепер довкола перебудови чехословацької республіки, в першу чергу в судетонімецькій справі, виходить, що:

1) чехословацький уряд стоїть далі за територіальну непорушність держави, бажаючи дати національним меншинам безпеку трактувати їх в межах існуючої конституції та на основі ліберально виконуваних законів на рівні з чеським народом; 2) англійський посередник лорд Рунсіман опрацьовує проект територіальної автономії для чехословацьких національних меншин на їхніх етнографічних областях, залишаючи за центральним урядом у Празі вирішувальне становище в загально-державних справах; 3) судетські німці, словаки та українці домагаються не тільки якнайширшої територіальної самоуправи, але також співвирішного голосу в центральнім уряді та власної територіальної міліції.

Після проголошення обговореного вже на сторінках „Діла“ проекту статуту для національних меншин, в якому чехословацький уряд забезпечує національним меншинам національно-культурний розвиток і громадську самоуправу, по чеській боці зберігають мовчанку щодо дальших кроків і планів у тому напрямі. Стала відома тільки інформація чехословацького прем'єра Годжі, призначена для лорда Рунсімана, у справі плянованої пражським урядом обсади деяких урядових місць німцями. Згідно з цією інформацією чехословацьке міністерство пошт і телеграфів має настановити в поштової центральні 7 вищих урядовців німецької національності. Деяке число німецьких урядовців має бути прийняте в поштової дирекції в Опаві і Бріжі. Так само міністерство внутрішніх справ, міністерство судівництва та міністерство залізниць має прийняти на службу деяку кількість нижчих і вищих урядовців німців.

Про план перебудови Чехословаччини, що його опрацьовує лорд Рунсіман довідаємося з пражських кореспонденцій до англійської преси.

„Ньюз Кронікл“, „Дейлі Геральд“ і „Сандей Таймс“ приносять у суботнішніх числах цікаву інформацію. В Чехословаччині мають бути створені три автономні німецькі області: 1) область Чеського Лісу до Карльсбаду, 2) область промислової округи на півночі між Габльонцом і Хомотовом і 3) область промислової округи Моравії та Шлеску. Ці автономні німецькі області стояли б у подібній відносині як Ірландія до Англії. Чеська меншина та інші меншини на цій території були б трактовані аналогічно до німецької меншини в округах з перевагою чеського населення. Околиці, замешкані в більшості словаками або малярами мали б бути в подібний спосіб поділені на окремі автономні округи. Всі ці округи вислали б послів до центрального союму у Празі. До центрального уряду належали б справи державної оборони, фінансів та закордонної політики.

Нарис проекту лорда Рунсімана викликав по чеській боці негодування. Більшість чеської проурядової преси закликає свій уряд не поступитися ні кроку далі поза оголошений проект статуту. З боку національних меншин проект лорда Рунсімана стрівся з деякою резервою, зате всю атаку сконцентровано на чехословацького прем'єра Годжу. Судетонімецький посол Кундт заявив, що всі дотеперішні еляборати Годжі для розв'язки пекучої національної проблеми в Чехословаччині представляють собою ніщо інше, як тільки кодифікацію дотеперішніх конституційних основ, законних постанов, розпорядків та урядових практик, які довели в дитині один або інший стану і що судетські німці доти не спочинуть, доки не зломлять чеської гегемонії в республіці.

Про дальші заходи наших земляків у справі здійснення автономії українського Закарпаття, нема ніяких нових вісток. Але з чеської преси виходить, що лорд Рунсіман студіює також проблему нашого Закарпаття, і ми не сумніваємось, що наші закарпатські земляки не прогавають актуального моменту.

Чи не кривий шлях?

ПРО НАПРЯМНІ ОСВІТИ НАШОЇ МОЛОДІ.

Вакації добігають до кінця. Наша шкільна молодь відпочиває, де може і як може та набиравши свіжих фізичних і духових сил до дальшої праці над собою, до науки, освіти, до практичної підготовки до життя, щоб у недалекому вже майбутньому гідно заступити своїх батьків у різних ділянках збірного народнього життя. Голови батьків і молоді починає обтяжувати нова журба: Шож далі? На який життєвий шлях ступити? Який напрям дальшої освіти вибрати?

Ця журба знаходить своє глибоке виправдання в теперішніх умовах нашого національного життя та організаційній структурі сучасного шкільництва, головню середнього. Хто вступає до якоїсь категорії сучасної середньої школи, гімназії чи ліцею, наперед уже випикує

майже безповоротно свій життєвий шлях. Тому так важко станути батькові, юнакові та дівчині на сякій або такій постанові. Нічого тут не можуть навіть і психотехнічні поради, що можуть відкрити в дитині один або інший нахил. Бо шож допоможе яканебудь порада, як талановитий юнак чи дівчина покінчить торговельну, промислову чи технічну середню школу та все одно не знайде праці? А праця — однака основа існування людської одиниці й спільноти.

Оця журба за працю, за можливість прожитку повернула круто в останніх літах наші традиційні погляди на освіту молоді на шлях життєвої практичності. Щораз частіше лунають у нас голоси на зборах, нарадах та навіть відбиваються голосним відгомном і на сторінках

преси, щоб нашу молодь спрямувати до торговельних, промислових і технічних середніх шкіл. Нема в цьому нічого злого, ні дивного. Загальна сучасна розвизкова тенденція народів та специфічне наше національне положення вповні виправдують таке явище.

Але в цьому й лихо, що з природного загального суспільного явища випливає часта однобічність. Однобічність це велика хвиля нашого національного думання й життєвої поведінки. Ми не вміємо ніколи вибрати золотого середина, систематичної рівноваги та любимо звичайно кидатися з одної крайності в другу, любимо однобічність тактики. Забуваємо, що кожна однобічність, навіть найдосконаліша, у своїх наслідках для практичного збірного й індивідуального життя небезпечна.

Така небезпечна однобічність запанувала в нас у поглядах і тактиці в справах виховання й освіти нашої молоді. Ми поширюємо безоглядні гасла практичного виховання й освіти нашої молоді, то значить, радимо посилати її головню до торговельних, промислових, технічних та інших фахових шкіл. При цьому справу загальної, скажім виразніше, інтелектуалістичної освіти ми залишаємо в сутінках або свідомо легковажимо. Це саме ми вважаємо загальною та небезпечною однобічністю у вихованні й освіті нашої молоді.

Цим не хочемо обезцінити вартості практичної, фахової освіти молоді. Навпаки, вона в сучаснім моменті для більшості нашої молоді вказана. Але вона не сміє в нас стати єдиною правилом у загальній системі виховання й освіти народу. Призначаючи вартість практичної, фахової освіти, не можна одночасно легковажити й обезцінювати значіння загальної, інтелектуалістичної освіти.

Сучасне громадянське життя дуже складне його всіх потреб не може задовольнити школа з однобічною освітою. В усіх ділянках громадянського життя народу потрібні люди з різною освітою. Потрібні також і люди з загальною, інтелектуалістичною освітою.

Суспільна еліта — а без неї не обійдеться жаден нарід — виводилася дотепер змислом людей з загальною, інтелектуалістичною освітою. Як досвід життя навчає, люди з цією освітою дають собі дуже добре раду в усіх ділянках навіть фахової праці; скоро її опановують, починають і поглиблюють. Чи треба пригадувати й доказувати, що сучасну нашу кооперацію, торгівлю та промисл підготували й розробували саме люди з загальною інтелектуалістичною освітою? Щойно тепер заступають їх працівники з фаховою, технічною освітою.

Нам треба провідних людей й у сфері інтелектуалістів та ідеалістів. І вони випливають головню у верствах громадян з загальною, інтелектуалістичною освітою.

Отже з новим шкільним роком заохочуємо наших батьків, щоб посилали своїх дітей не лише до фахових середніх шкіл. Маймо всі на увазі також і високу національно-суспільну вартість загальної освіти. Заохочуємо також батьків, головню тих, що можуть, щоб послали своїх дітей також і до загальноосвітніх середніх шкіл. Пам'ятаймо, що сучасний культурний нарід не може обійтися без людей з загальною освітою.

Повернім з кривого на всебічний, але постійний виховно-освітній шлях.

„Чорні берети“ на Волині.

ЗОРГАНІЗОВАНИЙ ВИСТУП „СТРОННІЦТВА НАРОДОВОГО“.

Подія дрібна, але для Волині характерна, і з гаслярського обов'язку треба її відмітити: це перший на Волині після багатьох років офіційний зорганізований виступ „народової“ чи пак націоналістичної групи польського громадянства під проводом „сторонництва народового“.

За часів панування на Волині воеводи Г. Юзевського націоналістичний табір, який складається, до речі, механічно з різноманітних елементів, що його єднає лише негативне ставлення до пісудчиків та їхніх урядових вираїнців. Це той польський табір, який, як ми знаємо з поодиноких атак і судових розправ польських часописів, різко виступав проти воеводи Юзевського за його „меншинну політику“. За те, річ зрозуміла, цьому таборі не давали особликої волі для протиурядових виступів.

Після уступлення воеводи Г. Юзевського всі мали враження, що настало панування польських націоналістичних елементів зі „Сторонництвом Народовим“ на чолі, яке щораз більше рухалося й перешкоджувало „Озонаві“.

Днем маніфестації націоналістичних, яскраво протименшинних сил Волині, мало бути 15-го серпня, день свята перемоги над Вислою. Запланували цю маніфестацію заздалегідь афішки та афіші „Сторонництва Народового“, яке проголошило свій окремий виступ на святі з окремою Службою Божою, походом, складеним вінка на пам'ятник невідомому жовнірові й академію з участю аж трьох сил, запрошених зі Львова.

З другого боку й табір пісудчиків, себто офіційно-проурядова група, під якої егідою йдуть самоуправа, урядничі й приватні організації включно до ремісничих і цехів, теж розвивав сильну акцію, щоб „його“ свято представалося як найімпульсивніше.

Дійшло до того, що громадян тягнули за руки одні до себе, а другі знову до себе. А ті, щоб нікому не наразитися, пересиділи свято в хаті. Особливо яскраво виявилася це в столиці Волині — Луцьку, де, на диво, свято вийшло так скромно й блідо, як ще ніколи. Учасники проурядового свята не творили й десятої частини учасників колишніх свят. Не було багато організацій, в тому числі й самоуправа. На урядовій естраді біля воевідського уряду не було нікого.

Всі сподівалися, що в другому поході, власне — народовців, візьмуть участь тисячі-тися-

чі. Але ось почулися звуки дуже пошестевої оркестри. Замарів попереду білий, а в рядах — зелені прапори з мечем, виступили чорні берети й дуже боево підлаштовані трійки — піших чоловіків, далі — жінок і наприкінці — наколесників.

Всього... менше двохсот людей...

Хвилююча промова, присяга перед могилою невідомого жовніра, вінок і... кінець. Ще за хвилину — як би ніякого свята й не було. Словом, з великої хмари... правда, дош таки трошки покропив.

Але найцікавіший момент був наприкінці. Дивимось — в останній трійці походу народовців машерує... українець. Переглядаємо наколесників — теж українець. З села. Кілько їх разом було, не знаємо. „Дуже просили нас, — пояснював — взяти участь. А ви знаєте, відмовити не можна...“

КРЕМ
НАГІСТА
НАМА
№ 1
В. ПАДЬСЬКОГО
УСТАВ РАДІОМА
ВОСНИКИ ПАВЛИ Т. В.

Нам нема ніякого інтересу ставати по боці ні одної, ні другої групи, і ставимось до ферментативного процесу в польському громадянстві лише, як сторонні обсерватори. Тільки один висновок можемо зробити для себе: в житті Волині почалася та багатоторовість, з якою 10 років боровся воевода Г. Юзевський.

Особливо дає себе відчувати ця багатоторовість по селах, де кожний веде свою національну політику.

І врешті, — хіба це не дивно? — знаходяться такі, що починають зідхати за б. воеводою Юзевським. Навіть... уже потішають себе: що він би іще мав бути знову воеводою, або міністром внутрішніх справ...
М. С.

СТРАДЧ.

Оригінальна назва села в городецькому повіті, Страдч, з славною на всю околицю страдечською горою та одинокою тепер на всі наші землі печерською церквою Матері Божої Нерушимої Стіни. Назва села Страдч походить від слова страдати, бо за часів татарського походу Батия (в повороті з Угорщини) погубило тут в 1243 р. багато селян і монахів Чина св. Василія Великого.

Село Страдч, перед 1243 р. називалося Стрілиська. На горі, де знаходиться село, був ліс. Давно колись — каже переказ — зайшло тут двоє княжих стрільців з Городка, доганяючи на ловах риса. Слідом за ним дійшли до печери, в якій скрився рись. Стрільці стерегли його до другого дня, а коли вийшов з лежовища, убили його. Те місце подобалося стрільцям і вони тут поселилися. Поставили собі хату, опісля невелику церкву, до котрої спровадили ченців, що жили в тому лісі, як пустинножителі. З часом викорчувано ліс і повстало сільце, в більшій частині належне до Василія.

Головним осідком монахів була печера, де знаходилася печерська церква, що її оснували Василіяни. Ще до нині зберігся шостистинний камінь, на якому відправляли Службу Божу.

Сама головна печера природна, вижолоблена водою в третичних пісковицях; широка кілька довга кільканадцять метрів. Далеше в глибину переходить печера в підземний, дуже низький хідник з бічними коморами, що виглядають немов штольні, попідирані пісковими стовпами. Цей хідник тягнеться дуже далеко внутр гори, але він низький так, що в багатьох місцях не тільки треба згинатися в дугу, але й кластися, щоб даліше рачкуючи просунутися. Від головної печери іде ще друге русло в південно-західному напрямі, та вже по кільканадцятьох кроках не можна йти даліше, бо тут пісковиц обірвалися та замкнули дальшу дорогу.

Коли головна печера без сумніву природного походження, то дальші її хідники — як на це вказують заглиблення — комори та стовпи з пісковиц — це штучний твір. В тих печерах скривалися люди в часі татарських наїздів на нашу землю. Востаннє скрилося в тій печері в пам'ятному 1243-ому році, як каже переказ, коло дві тисячі людей. Головні татарські сили були вже в бою з нечисленною дружиною князя Ростислава в Бірку, підчас коли переїздили ще татарські обози попри страдечську печеру. Випадково відкрили вони печеру і схоронених там

ОСИП ЗАЛЕСЬКИЙ.

Вражіння з мандрівки по Гуцульщині.

2. По дорозі в Косів.

Громилися з дощем на другий день рано затримала нас у хаті. Але зайвий раз здійснюється приповідка, що ранній дощ, як плач дівчини, довго не триває, і ми пускаємось у дальшу мандрівку до Косова. Між Прокуравою і Брустурами, при гирлі правого допливу Пістинки на поляні, дівочий табір під шатрами. Вчора тут отаборилися. Рано стрічаємо їх на ріці при миттю. Втішені дівчата любуються гірською водою та гарним краєвидом. Це місце якби виміряне під табір для людей, що бажають відпочинку і спокою серед гірської природи.

Переходимо село Брустури та серпентиною виходимо на гору, що ділить Брустури від Річки. Тут, на горі переходимо біля типової гуцульської „граляди“, що немов мала твердиня стоїть на кінці села, та осідаємо під лісом, щоб відпочити. Дві маленькі гуцулочки стають нам в пригоді, бо приносять трохи афін і в замину дістають гроші та кістки цукуру, яким тішаться більше ніж грибами.

Карколомною доріжкою сходимо до села Річки. По обох боках доріжки глибокі звори потоків, а сама доріжка повимудювана та понижена водою, аж дивно, як то туди в часі війни втікали російські обози та артилерія. В одному місці, при доріжці росте старезний бук, що своїм корінням спинає рвучі дощеві потоки і рятує доріжку від остаточної заглади. Може здаватися, що в його дуплах та між коріннями, що вистають, сидять лісовики і мавки.

Сходимо в долину потоку, що над ним розложилось село Річка. З обох боків мальовничі панорами. Вершки гір поверх 1000 м. покриві лісами й полонинами наляють цій оселі альпійський вигляд. Зрештою, краса Річки знає. Потверджує це йж. В., що бував у

2) Швайцарії. Він є тієї думки, що не треба їхати аж у Швайцарію, щоб побачити гарні гірські краєвиди. Можна їх віднайти й у наших Карпатах. Щодо краси природи Гуцульщина може стати нарівні зі Швайцарією, та під іншим оглядом вона ще далеко-далеко поза нею, але цьому не винні ані гори, ані бори, ані самі гуцули.

Вишивки річанських гуцулок різняться від космацьких узорами і красками; тут переважають темніші краски, яких в Космачі не люблять, „бо сумні“. Можливо, що природа відбила тут своє тавро. Космач має багато сонця і світла, а Річка, у глибокій долині, має менше світла-радості й це відбилося на красках вишивок.

Минаємо Річку, Соколівку та наближаємось під вечір до Косова. По дорозі стрічаємо гуцулів, що з маржиною прямують на ярмарок перед св. Іваном. На похвалу Косова треба признати, що місто в останніх роках трохи „европеїзувалось“, або — як кажуть — „піднеслося“. Барок нових гарних домі, головню на Городі, парк соляникового заведення, ніби асфальтові вулиці та електричне освітлення змінили давній вигляд Косова.

Свій питомий характер показує Косів щойно на другий день, у храмовий день св. Івана. Дороги біля церкви заляжені різноманітною юрбою. Пізнати по одязі селян з різних околиць Косівщини, що пішким, возами й роверами товпляться по вулицях. Між ними літвики з ріжних сторін, що оглядають цікаво гуцульський одяг та вироби і цокують фотоапаратами. Вулиця перед церквою повна калік та прошаків, що намагаються звертати на себе якнайбільше уваги прохожих. Тут працюють в поті чола купці з ріжними „апетитивні“ солодощами і напійками.

3. У Чернорозі.

Бути на Гуцульщині і не „вступити“ в Ч. р. нотору та не поглянути хоч на Говерлю, це так, якби не відвідувати добрих знайомих.

Ідемо з Ворохти лісною залізничкою, з якої щораз „висипається“ гуртки польських пластунів, що розтаборилися адовж залізничного шляху від Ворохти до Форощенки, а тепер вертаються з недільного богослуження у Ворохті. Дош, що обмив наш поїзд, розпалався вже на добре у Ворохті, і не вгавав. Зупиняємось під Кукучем та оглядаємо зі страхом небо, заслонене чорними хмарами, з яких кропить дош та розсипаються громи, що губляться десь далеко у чорногорських зворах. Заходимо до будки, що її збудували робітники заняті тут при будові нової лісничівки і ждемо кінця небесного концерту. Але буря не втихає. Сигнала з Говерлі кооператорів, що рано виїхалися з Ворохти на прогулюю й тепер вертаються у дош на „дворі“, хоч змоклі, але з гумором і пісню. Вагаємось, чи вертатися чи ждати кінця бурі. Клаптик синяви неба рішає; хмари звільня пересуваються десь на Марішеську, громи гуркотять по чеським боці, ми дістаємо знову гумор і рішаємось на дальшу мандрівку. Плаєм понад Озірний потік ідемо вгору, власливо не йдемо, але скачемо з каменя на камінь або таки просто бродимо у воді, бо Озірний, такий собі малий потік, нині розгулявся. Доші додали йому сили і він пливе не тільки своїм руслом, але й плаєм, який розлив та закидав камінням. Чим даліше вгору, тим його сила маліє. Вже виглянуло сонечко, гори акриваються дощеними випарами, наш потік щораз чистіший і ми гасимо нашу спрагу його вже чистою водою, доходимо до водопаду Прута й Черемоша та входимо в них до потоку Бистрець і наближаємось до схоронища Карпатського Лешетарського Товариства на марішеській полонині. Вже вечоріє. У поблизькій стаї ліварчі доять віви. В схороніщій рух. Помоклі туристи сунуться, відпочивають, оглядають туристичні карти до завітної мандрівки, або покріплюються нечорою з кухні схоронища.

(Продовження буде.)

Недалеко Туль Карем кинули бомбу в англійське військове авто. Підчас вибуху загинув сотник королівського шотландського полку.

Правнича сторінка.

Неетатові православні парохії
в світлі права.

РОЗМОВА З АДВ. СВИОНТКОВСЬКИМ, ПОЛЬСЬКИМ ОБОРОНЦЕМ ПРАВ ПРАВОСЛАВНО-ГО НАСЕЛЕННЯ.

(Від власного кореспондента).

Варшава, в серпні 1938.

Справа ліквідації 114 православних церков на Холмщині й Підляшші не перестає цікавити широкі кола польського громадянства: дарма, що ляхонічні комунікати „Іскри“ й ПАТ-а збули її побіжними згадками, а докладніші інформації в цій справі не завжди мають змогу побачити денне світло.

Оце, наприклад, щойно тепер довідуємося, що по закінченні останньої сесії, з ініціати самих польських сенаторів та в прийві прем'єра Складковського відбулася спеціальна парламентарна конференція в цій справі, на якій польські сенатори — як кажуть — дістали авторитетне застереження, що уряд покладе остаточний край згаданій ліквідаційній акції.

ЛІКАР

спеціаліст недуг уха, носа і горла

Ілярій Федейко

ВЕРНУВСЯ

і ординує від 10—12 і 3—5 у Львові

при вул. ЗЕМЛЯКОВСЬКОГО ч. 2, 1. пов.

Телефон 297-62 (бічна площі св. Юра).

1094-2

Зацікавлення тією акцією виявляє також польська, м. і. євангелічна преса та частина адвокатури, що під проводом адв. Генрика Свонтовського, урядового оборонця православної консисторії і відомого соціалістично-людового діяча Люблинщини готується до низки процесів в обороні прав православної церкви у Польщі, з яких кілька вже почалося.

Щоб висвітлити правну сторінку тієї акції, а також і дуже важкої проблеми. Ваш кореспондент звернувся до адв. Свонтовського з проханням окремого інтерв'ю, на яке він згодився, підкресливши, що йому, як польському патріоту і політичному діячеві Люблинщини приємно ствердити, що католицьке „Діло“ домінує небезпеку релігійного конфлікту у сучасних складних обставинах.

— А чи не дивно є й те — питаємо — що справ православної населення боронить польський адвокат?

— Я, бачите, відповідає адв. Свонтовський, знаю цей терен і знаю, що бороню слушної з нашого державницького погляду справи. Але, дозволяйте, будемо розглядати цю справу з виключно правничого становища.

Акція ліквідації неетатових православних парохій та касування православних святинь у люблинському воевідстві вже кінчиться. Скасували вже 56 чинних святинь та 58 нечинних, себто разом 114 православних церков. Треба підкреслити, що не йде тут про поуніятські церкви, ані про такі, що їх збудовано на місці уніятських. Уніятські церкви, хоча навіть були й побудовані найперше як православні, відібрано („ревіндиковано“) ще перед 1926 р., правда, не для уніятської Церкви, але для римо-католицької. Легко зрештою зрозуміти, що „поуніятських“ церков не могли розвалити, але мусіли їх „ревіндикувати“. Це в Польщі розуміється само собою.

Що таке з правничого боку неетатові парохії? Віроісповідання, що користають з державних дотацій, а до них належить м. ін. і православна Церква, мають етатові та неетатові парохії. Перші повстають за угодою держави, бо вона дає на удержання їх духовників дотації, передбачені бюджетом міністерства віроісповідань для етатів даного віроісповідання. Інша річ, чи передбачене бюджетом того міністерства число дотованих державою етатів справді реалізується. Контроль цього належить до Найвищої Палати Державної Контролі. Парохи приходять на терені центральних воевідств є урядовими цивільного стану, в у складних воевідствах ведуть церковні метрики, що їх держава признає за акти цивільного стану. Натомість неетатові парохії повстають і існують на підставі 113-ої

статті Конституції з 1921 р., що загарантувала признанням державою віроісповіданням право свободи та прилюдно виконувати свій культ і внутрішньо-віроісповідну самоуправу. Це — властиво — не парохії, лише душпастирські станиці (у євангеліків — „проповідницькі станиці“), обмежені виключно до релігійних функцій, як богослуження, хрещення, вінчання і похорони, без будь-яких урядових правно-публичних повноважень.

Отже це чисто релігійні пункти, молитовні, вільні від державної інтервенції в цьому обсягу, бо акти культу, як застережені релігійній совісті громадян, користуються у Польщі свободою не тільки у тих віроісповіданнях, що їх держава правно визнає (113 ст. конст.), але також у віроісповідань, толерованих або визнаних „де факто“ (ст. 111 тойж конст.). Тому то й існування неетатових парохій, як інституцій пар екселіас релігійних, ніколи в нас не вимагало й тепер не вимагає дозволу влади. Публичний правопорядок вимагає лише, щоб їх існування подавати адміністраційній владі першої інстанції до відома. Вирінає питання, чи признані віроісповідання, що їх відношення до польської держави згідно з 115 ст. березневої конституції законно урегулювали, можна обмежити до того, щоб вони творили тільки етатові, себто субсидіовані державою парохії, на які власне тому треба згоди уряду. Отже згідно з 49 ст. квітневої конституції ніякий законодавчий акт (закон, декрет президента) не може перечити конституції, з чого ясно, що кодіб навіть такий закон, який обмежував би діяльність признаного віроісповідання виключно до етатових парохій, існував, не міг би він перекреслити діяння 113 ст. конституції, що говорить про свободу культу. Такої ситуації нема зрештою в православній Церкві, тому дотепер не видали закону про відношення держави до тієї Церкви. Правда, існують „тимчасові приписи“ з 30-го січня 1922 р. про відношення уряду (не держави!) до православної Церкви, але вони як розпорядок мін. віроісповідань — не мають сили закону, а державно-віроісповідні відносини згідно зі 115 ст. конституції можна нормувати тільки законом. Тимчасові приписи з 1922 р. не мали і згідно з інтенцією авторів не могли мати законодавчої амбіції. Говорять вони не про обов'язкові норми, а про „засади“, про напрямку відношення уряду до православної Церкви. Ніхто з правників не спорить, що тимчасові приписи не мають сили обов'язкового закону, хоча можна згодитися, що до деякої міри заповнили вони дотеперішню програму у цьому предметі і хоча з деякими застереженнями всеж — з приводу браку попереднього порозуміння з представниками православних — можна прийняти тезу, що тимчасові приписи — це свого роду gentleman agreement (Януш Волинський „Польща і Православна Церква“, Львів, 1936, стор. 140).

Студентські однострої і плащі

у великій виборі на силаді

у ШАПІРИ вул. ЛЯКАВІВСЬКА 1.

Так отже ст. 113 конституції дає повну правну підставу іменуванню православних душпастирських станиць, себто т. н. неетатових парохій, що їх покликую до життя самоуправна воля Православної Церкви, як правно визнаного віроісповідання. Концепція „незаконності“ неетатових парохій не має правничої підстави і не можна вірити, щоб вийшла від відповідальних правників. Не могла вона також бути, ані не була правною підставою ліквідаційних постанов.

Оце нпр. такі самі неетатові парохії існують м. ін. в німецькому Євангеліко-Унійному

ПЕРЕНЕСЕННЯ ТІЛНИХ ОСТАНКІВ

бл. п.

Михайла Татуха

нотара в Турні і сотника У. Г. А. відбудеться на Личаківському цвинтарі в четвер 25. серпня н. р. в год. 7.30

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

відправиться в перкві св. Спаса при вул. Кравівській того самого дня в год. 9 рано, про що повідомляє Свочків, Знайомих і Товаришів Покійного

Дружина і Рідня.

Костелі, що діє в західних воевідствах. Ціла організаційна система того костела спирається на т. зв. „Нотферфассунг“, існує лише „де факто“ і не є признана державою. Що більше, „Нотферфассунг“ перенить розпорядкові мін. б. пруської дільниці з 3. VII. 1920 р. (Дж. Ур. Мін. б. дільниці пруськ. № 35, поз. 327). Існування парохій Єванг.-Унійного Костела спирається виключно на 113 ст. конституції, його організація охоплює не лише релігійні функції.

Чому „геніальну концепцію“ негальності неетатових парохій застосували до безборного славянського польсько-українського населення в Люблинщині, а не до німецьких парохій — важко правничові відповісти на це питання.

— Пане меценасе, чи Православна Консисторія буде домагатися через суд відшкодування за знищені церкви на Холмщині?

— Перш за все дозволяйте звернути вам увагу, що ви, українська преса і українські парламентарі зробили собі злу прислугу, живаючи в цій справі дражливим для поляків терміном „Холмщина з Підляшшям“, які найліберальнішим полякам зараз же нагадують Евалогія і його роботу. Це пошкодило справі пропаганди за знищеними церквами серед нашого громадянства.

Щодо відповіді на ваше питання — то це не залежить від мене. Константую одно: Православна Церква має право домагатися повороту страт а православне населення Люблинщини має право за свою повну лояльність молитися так, як воно хоче.

КТВ

Повідомляємо

що з днем 1. вересня 1938 р.

ми ЛІКВІДУЄМО

Конто ПК. ч. 143.322 - Варшава

й тому просимо ВСІ ГРОШІ надсилати

ТІЛЬКИ

на конто ПК. Львів

ч. 504.060

АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА“.

КОЛИ НЕ МОЖНА ВИПОВІСТИ ПРАШ ПРАЦІВНИКАМ?

Найвищий Суд у Варшаві видає рішення у справі виповідження праці. Ст. 29 закону про працю постановляє, що підчас відпустки не можна виповісти праці. На тлі цієї постанови виникли сумніви, чи закон має на думці відпустки як нпр. для порятунку здоров'я, для поладнання родинних справ і т. д.

Найвищий Суд станув на становищі, що ст. 29 цього закону каже тільки про відпустку для відпочинку. Отже підчас інших відпусток можна буде виповідати працю.

ВИКОННИЙ РОЗПОРЯДОК ДО ЗАКОНУ ПРО ПІДТРИМКУ ЦІН ПРОДУКТІВ.

У віторок 22. п. м. оголошено в „Деннику Законів“ ч. 62 виконний розпорядок міністра скарбу в порозумінні з міністрами хліборобства і промислу у справі виконання закону з 5. п. м. про фінансові засоби на підтримку цін хліборобських продуктів. По надісланні нам згаданого числа „Денника Законів“ зreferуємо постанови цього виконного розпорядку на найближчій „Правничій Сторінці“.

В кожному читальні, в кожну кооперативу й іншу установу та взагалі в кожну світлому хату ювілейні образи „Просвіти“!

Сторінка без політики.

Журналіст про англійську дієту.

„Ми — каже журналіст А. М. у своєму листі з Англії — часто читаємо в часописах про героїських репортерів в екзотичних краях, що виставляють на небезпеку своє життя і здоров'я та збирають автентичні подробиці про життя різних раджив, кашиків та про звичай туземців, пишучи те все дрозжачою від малярії рукою, на коліні, в шатрі чи заслонюючи другою рукою світло лампи, щоб воно не приманувало жадливих тигрів та тріпави метлі“.

Ви цьому не вірите!

Такі „буїди“ називають у журналістичному говорі „михайликами“. Я сам знаю кількох таких репортерів. Вони вилікуються на тапчані на вулиці Адама Плуга або на площі Переможців, узброєні в цілий комплект закордонних часописів та французький словар, і єдино правильним моментом є ця „дрижуча рука“, хоч і не від малярії. Коли зважити, що у Франції пляшка найліпшого шампаня коштує всього 8 зол., то ці тремтять руки не такі то дуже страшні.

Зате ніхто не подумає про долю правильного льондонського кореспондента над тарілкою зеленого горошку. І коли погадає собі про свого товариша з іншого краю, тоді спльовує з досади: Сидить собі такий бідолаха за кордоном та вітри гонить, попиваючи віски до сирого англійського бештику. Часом буває ще гірше.

О, іроніє долі! Від девяти місяців порядний кусень кровавого бештику є моєю мрією. Ця екзотична страва незнана в Англії навіть у головного Саймпсона на Стренді, де вдержують відвчну англійську кухню традицію з часів, коли британське піднебіння не було ще зичене.

Я ніколи не був смакуном. Коли приходилось мені виїздити за кордон, я миттю приспособлювався до дивоглядів місцевих кухарів, і колись, серед рідні, мене кляли за приклад до наслідування (дивись, мовляв, Андрій не перебірає).

Тут в Англії я теж із захопленням піддався тутешнім звичаям стола та намагався спершу знайти в них самі добрі прикмети. Англійська кухня добра, поживна, нескладна, із сирівців найкращого гатунку, яких постачають різні краї світа. Недостатє в неї вирафінування, яке велить кастити в себе більше поживи, ніж гребя, до зичення голоду. Одне чє черпак бунту мусить не точити здавна і моя терпеливість, відома в колі моїх приятелів, таки вірвалася.

Сьогодні їв я на обід четвертий раз із черги „помідорову зупу“, себто такий екстракт із пушки, розбаваний з молоком та пригрітий; відтак великий шмат прозорого товщу з дочепленим до нього куснем мяса (з Аргентини чи Нової Зеландії, себто звірина має вже, рахуючи скромно, два місяці, відколи вона попрощалася з життям), на кінець є на лакоминку овочі з пушки, що тут поливають густим жовтим молочком, якого у нас додають до кисілю, а тут до всього та називають це кєстерд. До мяса дали мені зелений горошок. Від трьох місяців не мав я до мяса нічого іншого, як зелений горошок! Спершу з пушки, відтак, коли прийшов сезон, свіжий, опісля знову з пушки, бо свіжий подорожів.

Я з гірким усміхом згадую мого приятеля, який саме два тижні тому виїхав до Польщі, та вже місяць наперед розкошувався самою згальною про те, які страви ведуть подавати собі по тому боці Канаду. Його усміхнене обличчя я бачу в кожному зеленому горошку та на знак рішучого протесту їм горошок... ножем. (Як відомо, такий промах супроти етикетки — це присуд смерті для джентельмена).

Гадаю собі: утік із життям, бо коли був би відложив дату виїзду, сьогодні лежав би з ножем, встромленим у спину, а я вперше опинився би на шестишпальтивці сензаційного процесу і на свою оборону кинув би обвинувачення Англії.

Усьому винна „висока життєва стопа“. Пересічну сіру людину не стати на служницю. Моя господиня пряче й замітає цілий дім та варить для шести льокаторів та для доньки. Крім цього мусить вона мати час на скоппінг, на кіно, на вгощення своїх приятельок чаєм і на лектуру. Обід теж варить вона 45—50 хвилин на 8 осіб. Доставці привозять товар на місце, замовлений телефоном, ніколи вибраний особисто. Зрештою більша частина товарів находитесь в таких самих пушках, тому й нема з чого так дуже вибирати. Ярину кидає господиня просто в теплу воду і жде так довго, „поки вона не зникне“. Відтак усе це на тарілку і на стіл.

Так годують 80 відсотків населення Англії, яке править світом.

Культура, нема що казати.

Завтра їду на обід до якогось французького ресторану. А хочби й до китайського. І мушу домагатися підвишки“.

Іривір, чи тебе люблять?

Якийсь, очевидно, американський, психолог-учений, винайшов цікаву методу провирити, чи когось люблять у товаристві, чи він викликає серед знайомих антипатію.

Він уложив низку питань, на які кожна людина повинна собі ширь відповісти й кожне питання замінити в точки. Коли сума точок переступить число 60, значить, й на загаль люблять. Хто здобуде тільки 30 точок, той напевно має небагато приятелів. Найбільш похвальним числом точок буде цифра 80. Анкета, яку перевірив керівник психологічного відділу на університеті в Кольгейт, виявила, що такою цифрою може здобути похвалитися 10 прц осіб обох полів. Найнижчим числом була цифра 12. Очевидно, можна змінити обличчя тієї статистики й поступово змінити свою вдачу.

На кожну притакуючу відповідь припадає по 3 точки:

- 1) Чи можна завжди рахувати на твою обітницю?
- 2) Чи радо зрікаєшся приємності на те, щоб допомогти ближньому?
- 3) Чи зумієш точно засувати свої переживання, не послугуючись брехнею?
- 4) Чи зумієш акустися в язик, коли хочеш сказати щось злобного?
- 5) Чи зумієш усуватися в тінь саме тоді, коли маєш охоту почванитися дотепом або розумом?
- 6) Чи умієш „поставитися“ супроти своїх співробітників?
- 7) Чи поводишся з однаковою ввічливістю з шефом та підчиненими?
- 8) Чи стримуєшся з видачею відемного осуду про людей?

9) Чи зумієш відмовити собі приємності викпивати неприязних?

10) Чи давиш у собі жадобу панувати?

Дві точки за притакуючу відповідь.

11) Чи ти докладний, порядний, чистий, та чи можна заглянути до твоєї шафи без упередження?

12) Чи вмієш опанувати нерви?

13) Чи важко тобі здержатись від іронічної уваги, коли хтось осмішиться?

14) Чи відносишся до осіб другого полу по товариські та ніколи по простацьки?

15) Чи поборюєш песимістичний світогляд?

16) Чи дозволяєш другому робити промахи й помилики, не звертаючи їм на те уваги?

17) Чи радо позичаєш предмети щоденного вжитку?

18) Чи намагаєшся оминати дразливі теми, які дразнили би вуха осіб, може надто соромливих?

19) Чи ніколи не астряваєш у чужі справи?

20) Чи ніколи не злєстися?

21) Чи оминаєш непотрібних дискусій?

22) Чи часто усміхаєшся?

23) Чи не замучуєш людей своєю балакучістю?

23 а) Чи не замучуєш редакцій усяких часописів своєю графоманією?

1) Чи не робиш сплетень?

2) Чи точка за кожну притакуючу відповідь?

3) Чи маєш погідний світогляд?

26) Чи ти є ворогом підлашчування?

27) Чи зумієш слухати уважно нудних оповідачів?

28) Чи вмієш не переривати розмову злишніми питаннями

лише
в ТУТЦІ
КАЛИНА

- 29) Чи маєш відразу до протекціонізму?
 - 30) Чи не вигодуєш патетичних промов під адресою неморальних людей?
 - 31) Чи зумієш мовчки переживати особисті трагедії?
 - 32) Чи ціниш вище простоту від штучної дистинкції?
 - 33) Чи ти здебільша весело настроєний?
 - 34) Чи зумієш запалюватися, запалюватися?
 - 35) Чи маєш довіря до людей?
 - 36) Чи ти роботящий?
 - 37) Чи ти поклав собі за основу чесн казати нікого не „натягати“ або не позичати грошей, хочби у найменшій квоті?
 - 38) Чи ти погодився з думкою, що не повернеш ближніх на свою віру?
 - 39) Чи вмієш поводитися дискретно в кін театрі, ресторані?
 - 40) Чи вмієш сміятися так, щоб не поразити сусідів?
 - 41) Чи вмієш бути льоальним приятелем та не стараєшся відбивати „фліртів-симпатій“?
- Коли матимете хвилинку, вільного часу, зробіть, будь ласка, повернувшись із ліжка, такий малий обрахунок совісти...
- Як бачимо, американці все підтягують до анкетний стрихулець.

Нема доброго снідання
без кави з цикорієм

ЛУНА

— яку виробляє одна —
українська коопер. фабрика

Сусп льний Промисл

Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

ВИЖЕБРАВ СОБИ МАЙНО.

В Марсей поліція арештувала 70-літнього прошака, який у шкіряній курті перекладав вартісні папери на суму 120.000 франків. Дя того він мав ще готівки на суму 1.100 франків. Як прошак, арештований, на поліції признав сам, що це майно вижебрав він за кілька годин брагання по вулицях положених блимав проїї. Тепер Раймонд Альбан, так називається прошак, жде судового присуду за прошаство і те ко оплакує страту свого маєтку.

Хрестини німецького кружляка.

В понеділок 22. п. м. відбулися в Київ хрестини нового німецького 10-тисячного кружляка. В цьому святі взяв участь регент Мадаршини, адм. Горті, канц. Гітлер, пані Горті, члени німецького уряду, представники німецьких збройних сил і партії. Новий кружляк одержав назву „Принц Еуген“.

Під час свята виголосив промову намісник Німеччини Сайс-Інкварт, в якій ствердив, що з

хвилюючою створення Великої Німеччини канц. Гітлер рішив надати новому кружляку імя зі загально-німецької історії. Вибір упав на назву „Принц Еуген“. Ця назва, зв'язана з історією цілої Німеччини, символізуватиме нім'яню ролі Німеччини між сходом і заходом.

Опісля відбулася дефілада німецької військової фльоти.

Нема непріхдної пропасти між Францією та Німеччиною.

„Ессенер Національ Цайтунг“, орган марш. Гітлера пише у зв'язку з гостинною французького генерала Віємена у статті п. н. „Нема пропасти, що її не можна перейти“, що шефові французького летунства показали німці не лише свої ас летунські улаштування, але також мав він нагоду говорити з канц. Гітлером і марш. Герінгом.

Генерал Віємен уважно приглянувся Німеччині, що нібито робить воєнні приготування та

дав німцям летунам, які перелетіли Атлантичний Океан, французькі летунські відзнаки, зедуючи собі симпатії і товариську вдячність. Одночасно ген. Віємен міг наочно переконатися, що між Францією і Німеччиною нема пропасти, якої не далось би перемогти. Тому ця гостина має велике політичне значіння. Ця гостина очистила політичну атмосферу, яку на Заході малювали так чорно“.

Недоля українського вчительства.

Кураторія Шкільної Округи у Львові перенесла „для добра школи“ учителя п. Гр. Лидика з Полухова Вел. перемишлянського пов. до Ценява бережанського повіту. В р. 1926 перенесли його „для добра школи“ з Лагодова по викінченню провізоричного шкільного будинку. Помешкання подобалося учителю полякові з сусіднього села, де не було шк. будинку. Пішли з курсу тайні доноси і вчитель, що вложив багато праці і свого власного гроша в будову, опинився в новій місцевості, де школа була підперта кількома стовпами і грозила заваленням. Знову взявся він до праці і вибудував новий, мурований шк. будинок, а ще його не викінчив, як вже дістав покликання перед лікарську комісію.

Мотиви того передчасного покликання були злочинні, на які зрештою Кураторія кілька разів завала свою згоду: буде читальня! Властиво не була то читальня, але кооперативний дім, але і це не подобалося місцевим польським гурпатріотам, тому пішли доноси до львівських властей.

Мотиви теперішнього перенесення діаметрально протилежні і взаємно суперечні, а саме: не веде суспільної праці і є „тихим“ українським політиком. Як не кием то палкою. Робив ще учитель — було але, а не робить нічого — в се-

лі — також але. За першим і другим разом стрічає його тяжка, незаслужена кара.

В даному випадку трагедія полягає в тім, що розділили вчителя від жінки, яка лишається даліше в Полухові і мусить опорожнити помешкання молодший від себе на 10 літ учительці. Злікувати в такім короткім часі дорібок майже цілого життя — це прикрість, получена з найбільшими втратами. Вправді дружина-вчителька моглаб перенестися до чоловіка, але як старша, слабого здоров'я учителька з ревматизмом мусить зрезигнувати з тої можливості тому, що шкільний будинок в Ценеві мурований з мокрого каменя.

В літі спливає він водою, а в зимі стіни покриваються морозом. До такої школи перенеситися учителю в 32 році служби це те саме, що пожитися до гробу. Родина попереднього вчителя цілий час хорувала, а він сам мусів піддатися тяжкій операції. Учителю п. Ліскович, що вчива в тій школі, перебувала цілий останній рік на відпустці.

Перед війною всі справи перенесень переходили через засідання членів шкільних рад: окружної і краєвої, в яких брали участь представники гр.-кат. обряду і вчительства, котрі почувались до обов'язку боронити вчительство перед негідною та химерною поведінкою ін-

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ

І, том
МОГУТНЬОЇ ПОВІСТІ
БАЛЪ ЗАКА

„УІРАЧЕНІ І ЛЮЗІІ“

Боротьба молодого письменника з провінції за славу та прожиток у Парижі. — Куліси давнинних фірм і денникарства.

ЦІНА ТОМУ 2.— ЗОЛ.

Дістанете у Видавництві „Діло“, Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях краю.

спекторів. Тепер переводить всі перенесення „для добра школи“ кураторія або шкільний інспекторат без перевірки закидів і без дисциплінарного слідства. За будову людських домів дістає польське вчительство похвали, аванси і кращі посади, а від українців вимагають або „спільної праці“ в польському дусі, себто просто діяльності у протукраїнському дусі, або чекає їх догана за — брак суспільної праці! Коли український вчитель працює на українському суспільному полі — чакають його доноси, шкани, перенесення або емеритура.

Учитель ніколи не довідається правдивої причини перенесення, живе під гнітучим враженням, що зробив якийсь незнаний йому злочин, а що совість в нього чиста, тому в тяжкім болю, смутку й огірченні з затисненими зубами переноситься на нове місце осідку. Рештки українського вчительства на терені Сх. Галичини живуть у беззастанній тривозі за свою долю.

Вершком нетолеранції супроти українського вчительства треба вважати факт перенесення українського вчителя за те, що він вів (зловодство) кооперативу.

Одиною причиною перенесення вище згаданого вчителя є те, що в селі понад 1.000 душ населення є 157 поляків, для котрих великий народний університет, заклали читальню Т. Ш. Л. і Кулько Рольніче, а солтиса запитували з міродайних кол, чи не бажав би собі змін у школі. Домагання місцевих поляків, щоб учитель був поляк і вів новозакожені польські організації є частинно навіть оправдане. Але зв'язка моглаб прийти за порозумінням інтересованих без болючої вівісекції.

На жаль, адміністраційні і шкільні власті не хочуть навіть чути про цю зближену до справедливості розв'язку, бо мусилиб признати слушність домаганням українського населення в повітах Сх. Галичини та обсаджувати школи учителями польської і української народності в залежності від числа душ у даній місцевості.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 23.

ОЛЕНКА ОМА.

РЕВІЗІЯ.

Це було ще в тих часах, коли гуділи гармати, коли на широких кулях заораних полях виростали могили з березовими хрестами.

От, тоді-то звичайному смертинкові, коли він не був воємом — нічого не було вільно. Не було вільно мати тютюну ні цукру, білизни ні коші. Це були безапеляційно речі „військові“.

Воєнці також не було нічого вільно. Одначе вільно було йому курити досхочу і врядити підісти собі, коли попав у запліддя...

Та листок запашного, дорогого тютюну лютка непростя! Вже думкам самим любі! Тому Василь охоче зарискував в імя гасла: до відважних світ належить... — засіяв тютюн у кукурудзах, ген далеко в царині, щоб ніяк „шандарське“ око його не вгледіло.

Та такі вгледіло. Лиш прижмурилося, буцім-то нічого не бачить.

А Василь рад, що штука вдалася позривав широкі тютюнові листки. Потайки сушив їх на полі та не раз і не два із страху потом обливався, коли побачив на подвір'ю жандармський багет. Героїчно вдавав, що він — нічого...

І жандарм нічого.

А що часом жмурих лукаво очі — шож про те міг знати добросердний Василь? Хто то взагалі може знати, чому жандарм часом прижмурих очі?

Вкінці Василь зняв із шнурка посилені тютюнові листки і — сховав. А коли сховав, то відтхнув і повеселішав.

І тоді саме прийшли до нього жандарми з ревизією.

— Скажіть, Василю, де у вас тютюн?

— Бігме, пани, нема в мене ніякого тютюну. Де-де в мене тютюн?! Та це відколи війна — я цигарку кручу хіба тоді, як син Іван на урлоп приїде...

— Василю, то неправда! Ви дихаєте самим тютюном, а Івана на урлопі нема!

— Нема, ой, нема! Пани, мої гідні! Та Іван часом передасть пачку... Спасибі, тямить за старого, що любить, ой, любить си часом пакнути... Передав ми, ая! Подаймо стара, пачку, там у столі хай си пани подивлять... А може й ви закурите? Добрий тютюнесь, бігме, добрий, скажано-ж військовий...

— Та що ви нам, Василю, теревені гнете? Миж добре знаємо, що у вас є тютюн. Найкраще покажіть його, Добровільно віддайте, то й кару напевно невеличку дістанете за безправне плекання тютюну.

— Бігме, пани, в мене тютюну поза от тим, що в пачці — із салікою не знайдете! Не вірите? Так, шож, шукайте!...

І стали шукати.

Наперед у хаті. Розкидали все: навіть у піч і в комині подізли.

— Та хто би, шановні пани, тримав таку догоцінну річ, як тютюн у комині?

— Мовчи! Не питаємо — заісно закліпав на нього очима.

В коморі повисипали а діжок зерне, що його ще не все встиг зарекавірувати, а тютюну як не було, так нема.

Лихі пішли а стайню і підлогу там адерли а тютюну таки нема.

В століді розкидали все сіно, помішали з соломкою, все на лусто.

Перейшлися по подвір'ю, по городі, скопали навіть земаю там, де чогось була свіжо руше-

на без мурави — тютюну нема.

Прийшли ще раз у хату.

— Василю, ми напевно знаємо, що у вас є тютюн...

— Та як є, коли шукали, бат ще як шукали, та не знайшли?

— Та ми знаємо, що є! Скажіть, Василю, де ви його сховали, а нічого вам за це вже не буде

— Бігме, пани, нема! Як може бути те, чого нема?

Жандарми зглянулися один на одного:

— Василю! Знаєте, не дивіться на нас, що ми в мундурах. Не беріть нас за жандармів. Ми вас так питаєм, вже не службово, бо ми на певно знаємо, що у вас тютюн є, хоч ми і не знайшли.

— Де ви його до лиха так добре сховали? — Ей! пани! Жартуйте здорові — зарега-тався на все горло Василь. — Та я сказав би вам, та коли бігме, нема тютюну.

Жандарми з дива не могли вийти.

Це я їх службовій практиці перший раз щось подібного траплялося. Скинули з себе сурого, урядничу, безкомпромісову обов'язковість і стали звичайними людьми, дуже цікавими, такими, якими заповнений світ. Людьми, що з деякою пошаною згодні подивляти щось незвичайного у своїх ближніх тоді, коли ті ближні спроможуться на якусь більшу, дотепнішу штуку від них самих.

— Василю, даємо вам найсвітліше слово честі, що нічого нам не буде за той тютюн. Навіть тютюну вам не заберемо! Куріть собі вже його на здоров'я! Лиш покажіть, де ви його так хитро сховали?

— Дякую вам красиво, пани, за добре слово. І вам найдасть Бог здоров'я. Але я вже знаю, яке то панське — не во гнів вам, пани — слово честі. Коли ялівку мені до війська заби-

НОВИНИ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та листки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТІ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залежності, бо стримаємо списати часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла“! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок найкращої щомісячної передплати щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла“ складає за рік Бібліотеку „Діла“ з 12 томів.

— Камінь Довбуша Явна, „Зелена Палатка“ Софії Олесьницької поручає на 3-й сезон відпочити з добрим харчем. — 2 1734

— Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ Стефанії Гаврисевич під проводом лікаря та інж. хемії, Львів, Коперника 42. А., тел. 272-18. Початок викладів 10. вересня ц. р. Проспекти безплатно. Додаткові курси лічного масажу тіла і руханки. 1675, — 10

— Магази́ни постелі Р. Джала — Львів, Хоружини 5. поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'я до правля. Тел. 294-81 1186 — 100

— Чи Ви звернули увагу на чеки „Центробанку“, які ми долучили до нинішнього числа „Діла“? Не змарнуйте нагоди і зараз вишліть нам чеком зол. 5.50, а ми в перших днях вересня вишлемо Вам без окремої доплати портрети Тараса Шевченка та Івана Франка, формату 35×50 см. у трьох кольорах, на першорядному ілюстраційному картоні, що їх намалював наш славний мистець-малюар Іван Труш. Користуйтеся з нагоди передплати, яка важна тільки до кінця серпня ц. р. — По цім речинці портрети можна буде дістати по ціні зол. 4.— за один портрет, себто два портрети коштуватимуть зол. 8.— Чеки, якими будете пересилати гроші, є означені червоним хрестиком. Адміністрація „Діла“.

— Конфіска́та „Діла“. Вчорашнє число (184) „Діла“ підпало конфіскації за Пастирський Іуст Митрополита Шептицького на першій сторінці у справі подій на Холмщині, Підляшші, Волині і Полісі.

— Майже 14.000 наказів у справі віднови́ домів у Львові. Від 25. травня до кінця липня ц. р. будівельний уряд видав у Львові 4.156 наказів у справі віднови́ фасад домів, 1.781 наказів у справі малювання парканів, 595 наказів у справі усунення вітрин і 1875 наказів у справі перебу-

дови подвіря. У зв'язку з акцією очищення міста дільниці уряду видали 3.213 наказів у справі віднови́ домів і 2.193 санітарно-порядкових наказів.

— Екзеку́ція на Іларієві куку у Львові. Засуджені за напад на б. п. Ясінських у Белзці Іларій Кук та Володимир Качор звернулися до президента держави з проханням помилувати їх. Президент помилував лиш Качора, на Кука при суд затвердив. Екзекуція відбудеться у Львові, бо засуджений перебуває в Бригідках.

— Велика крадіж у Львові. В суботу 20. ц. м. пополудні вломився невідомі злодії до помешкання Л. Гарба при вул. Жовківській ч. 65 у Львові, розбили вогнетривалу касу і забрали 1.100 доларів, 4.500 зол. готівкою, біжутерію й облігації, вартості 20.000 зол. — разом вартості 30.000 зол. Покищо поліція не зловила злодіїв.

— Львівська хроніка. У Львові вибух загальний страйк коло 700 столярських робітників, які домагаються підвищення платні. — Густав Цверлінг повідомив поліцію, що ще 19. ц. м. вийшла з хати його служниці Софія Карчинська і дотепер ще не вернулася. — При вул. Білінських на колесник Гавснер наїхав на Магдаліну Станкевич, яка важко потовклася. — У львівських броварах дійшло до вибуху малого кітла, підчас якого важко попарився 25-літній робітник Вацлав Ярош. Його відвезли до шпиталю.

— Пропав 15-літній хлопчина. Перед шістьма тижнями вийшов з хати 15-літній Михайло Гукало, с. Матвія-з-Гутиська, пов. Жовква і дотепер ще не вернувся. Батько звернувся до поліції, щоб шукала хлопця, але дотепер ще не відшукала. Хлопчина малий ростом, не вміє ні читати ні писати і гикається. Кожний, хто зустріне цього бідного, недорозвиненого хлопця, н хай повідомить найближчу станицю поліції, яка відішле його вже до батьків, які дуже журяться дитиною.

— Трагічна смерть залюблених у Кожичах. У понеділок 22. ц. м. пополудні розігралася в Кожичах, пов. Львів страшна трагедія на любовному тлі. Залюблений хлопець 25-літній Павло Кривута застрелив 17-літню зарібницю Анну Штукало і сам скінчив самогубством. До трагедії обоїх залюблених дійшло тому, що мама молоденької дівчини не згодилася на подружжя Кривути з її донькою, бо він мав погану славу в селі. Залюблений по вуха Павло Кривута рішив скінчити самогубством. Перед убивством написав листа до батька, в якому висловив причини свого вчинку і пішов у поле недалеко фільварку, де стрінув свою кохану. Відкакавши її на бік — Кривута застрелив її з крика і сам негайно скінчив самогубством. Трагедія залюблених викликала сильне вражіння.

— Краєва хроніка. В Журавниках недалеко Білки Шляхотської глина присипала 27-літнього робітника Владислава Ляховського. — У Небилівській Слободі, пов. Калуш, земні гази витис-

нули на верха нафтового ролу в копальні фірми Сесам. Продукція нафти доходить до 1/4 вагона щоденно. — На стації в Заводові згинув під колесами льокомотиви 27-літній робітник М. Ковалік з Зашкова.

— Самоходова катастрофа на Холмщині. Важкий самохід з Дрогобича, що їхав до Кременясту найхав у колії Ігнасіна на фіру, яку зеншвайг згинув, два інші подорожні важко рафери вийшов з катастрофи здоровий. Його врятувала поліція.

— 300 тисяч золотих відшкодування за залізницю. Дня 25. березня 1937 р. дійшло до страшної катастрофи моторового поїзду до ст. Варшава—Катовиці недалеко ст. Рудника. В цій катастрофі згинув 5-ох залізничників і було ранених кільканадцятьох пасажирів. Тепер один з подорожніх директор одного промислового концерну в Катовицях виступив до суду з позовом проти державного скарбу домогачись 300 тисяч зол. за трікве каліцтво.

— Автобус розбився до тополі. В Ожарові під Варшавою трапилася в понеділок 22. ц. м. автобусова катастрофа, в якій було 16 осіб ранених. Причиною катастрофи був віз селянина, що їхав самою серединою дороги. Шофер автобусу намагався оминати віз, але автобус зударився з придорожною тополею, розбився і перевернувся до рова. Зпід звалищ автобусу витягнули 16 ранених осіб, з того 10 жінок. Одні з них Софію Беньковську відвезли у белзійському стані до варшавського шпиталю. Беньковська їхала з чоловіком на похорон своєї куми до Варшави.

— Сильна буря з дощем перейшла над Лодзю та околицею. Вода затопила нижче пожежені вулиці і заподіяла великі шкоди у бруксських роботах кільканадцятьох вулиць. Від тремів повстало в оклиці Лодзі кілька пожеж.

— Страшна катастрофа в підземній залізничі. В понеділок 22. ц. м. вечером зударилася в ст. підземної залізничі при 116-й вулиці з Нью Йорку два поїзди, які їхали з розгоном. Оба поїзди були переповнені подорожніми. Підчас зудару дійшло до страшного вибуху. На добавок згасло електричне світло наслідком короткої здуки і в тунелі залягла темнота. Не відомо звідкіля почав добуватися густий чорний дим, що утруднював страшенно рятункові акції. Не диво, що страшний переполох отримув усіх подорожніх. Стогін важко ранили крики здорових подорожніх накликували на рятунку. Заалармована пожежна сторожа, санітарна служба і поліція почали виносити раних та вбитих. Покищо вивезли з тунелю 11 ранених і трьох вбитих. Розміри катастрофи велетенські. Рятункова акція йде далі.

— Гангстери заробляють по 200 мільйонів марків річно. Процес проти діяча демократичної партії Джіма Гайнеса та його товаришів в Нью Йорку виявив сенсаційні речі з діяльності банди гангстерів. Розправа виявила, що один гангстер Флегенгаймера мав з великої лотерії майже 200 мільйонів доларів річного доходу. Мурин з Гарлему Помпес зламав розправі, що мав пересічно 8 тисяч доларів приходу щодня, але свій „дохідний інтерес“ мусів відступити жидові Флегенгаймерові. Ший свідок зізнав, що Флегенгаймер дав йому 1500 доларів на виборчий фонд демократичної партії в 1932 р. Зате кількох його людей обиди становили, що гарантували безкарність гангстерів.

— Буря з градом понижила виниці. Велика величини яєця, падав пів години і мав зовсім листя та овочі у виницях і саді. Землеплоди на полях так, що на просторі какадесятьох кілометрів ціла околиця знищена. Матеріальні втрати велетенські.

— Літак упав на вулицю в Берліні. В понеділок 22. ц. м. вечером військовий літак упав у дільниці Ной Кельн об дах дому і лисав ставове вікно крамниці. Літак важко ранив три особи у крамниці і легко трьох дрелав. Двох членів залози літака врятувало.

— Найбільший ледяник світа. Нинішня зима була унікальною. Говард відомий як найбільший ледяник, що є найбільший за час літу над горами американськими. Підкрили, що ледяники Бекінг, Сесам і Фіне найна творять одго велике ледяне поле довжиною 235 миль.

— Тунель на 9.350 метрів. У найближчому часі Болгарія приступає до будови залізничного шляху Зовеч—Троян—Карлово, що протікає ри на Балкані. У зв'язку з будовою цього залізничного шляху перекопають тунель довжиною 9.350 м. Буде це найдовший тунель в Балканським півострові.

рали, то дали квит та казали: слово честі, що греші за той квит у канцелярії дістану. Я пішов туди, а там на мене висварилися та загрозили, що повісять, як ще раз прийду... І скажуть, пани добрі, зашто? За мою ялівку, що я її тяжко в час війни годував?

— Е, Василю, та то з тютюном не має нічого спільного. Тоді було інакше. Тут був недалеко фронт. А тепер інакше. Тепер ми лиш тютюну шукаємо. Но, Василю! Не вірите нам?.. То якжеж маємо до вас говорити? Кажемо вам, що ми не як „шандарі“, а так вже з простої, людської цікавості хочемо знати, як ви той тютюн „мудро“ сховали...

Василь нерішуче замотав головою, а вір його непевно спинився на жіночі.

— То, як, стара? Хіба вже скажу панам, коли вже так дуже наперлися знати...

Жінка з острахом глянула на нього, мовби хотіла впевнитися, чи часом Василь з глузду не зсунувся. — Оце!.. А хтож то вигадав на світі, шандарам віри ймити! Хочби хрестом святим клялися — не вір!...

— От, бачите, Василю, ви вже самі себе зредили, що такі тютюн маєте. Тепер могли би ми вас за це потягнути. Та — як ми вже вам обіцяли, що нічого вам за той тютюн не буде, то вже можете нам тепер вірити, що не маємо супроти вас ворожих намірів, і — слова додержимо.

— Та... я хотів би щось наперед знати — змивався Василь, дружи потилицю.

— Кажіть.

— Хто вам доніс, що в мене тютюн?

— Ніхто не доніс. Ми самі бачили його у вас на полі.

— От, як! — здивувався. — А я думав, що то сусід котрий такий добрий...

— А сусіди знали?

— Аво! Та де знали! Ще чого! Але думав — може де підглянули... Або то нині можна й му вірити...

— Но, Василю, так показуйте, де той тютюн?

— Та воно — ніби так... — аж зніяковів Василь. — Мені якось аж стидно показувати, бо вінкеж таки на очах.

— Як це так? На очах! — аж закричали, — коли ми його не знайшли і тепер не бачимо! — а очі в них так заносили по всій хаті.

— А он тут — вказав Василь рукою на решето, що висіло на стіні.

Спинилися на ньому недовірливим поглядом. Один з жандармів підійшов і рвучко взяв за решето.

— Ой, а беріть во, лиш поволі, бо впаде тий подреться мені тютюнець, — забідався нараз Василь, підбігаючи до решета.

Зняли. А решето справді битком набите листками повязаними гарненько в пачки.

Жандарми телеграфували собі очима, що зробили невиначну дурницю: як можна було не поцікавитись, таким решетою на стіні!

— Тьфу! Шезни! — закричали досадно.

А Василь стояв розрадуваний та усміхнений, мов дівчак, котрому вдалося обійти безкарно строгий наказ.

— Бувайте здорові, Василю, та дякуємо вам. От тепер, коли прийде нагода, то не лиш під решета, а навіть у склянки будемо заглядати.

Театри.

Великий Театр:

Середа 24. 8. год. 8. „Шостий поверх“.
Четвер 25. 8. год. 8. веч. „Вітальніс життя“.
П'ятниця 26. 8. год. 8. „Люди на хресті“.

Театр Різнорідностей:

Від повелі 11. 7. вечиний.

Український Театр ім. І. Мотилевського
(заснований театри Заграва і Тобілевича).
До 3. IX. п. р. виступають ще обі групи
жреме. Іх репертуар такий:
Група А грає у Гіалліні і Іде до Горе-
дони.

Група Б. СНАТНИ:

24. 8. Орлеан.
25. 8. Під курателем.
26. 8. Лісова п'яль.
27. 8. Прягода в Черчі.
28. 8. Новолілля.

Український Театр Йосифа Стадника:

ЗАЛІЩНИК:
24. 8. Подвійна бухгалтерія.
25. 8. Чорноморці.
26. 8. Нігуш.
27. 8. Люди на хресті.
28. 8. Об не ходи Гриню.

Український Народний Театр ім. М. Са-
довського.

ПЕРЕМІСЬКО:

24. 8. Богданівка.
25. 8. Чесна Сузілля.
26. 8. Пісня Боянду.
27. 8. Малепа.
28. 8. Гетьман Полуботок.
Незадовго театр виставить голосну
всесу сучасного життя в більшій п. х.
„Жінка з вулиці“.

К. І. А.

АДРІЯ: „Дорога до слави“; „Шалів
світ“.
АПОЛОН: „Маски лорда Блеквем“ на
ос. Ст. Цаїга.

АТЛАНТИК: „Пригода коло Парика“.
БАЛТИК: „Правда перемогла“ (Павло
Муш).

БАНДА: „В. З. 6 не причалив“, „6 дів
кохали“.

БРАЖИНА: „Жінки над пропастью“.
БРОНА: „Шалово скінчилися“.

КАСНО: „Вір мені“, „Маленький дже-
нтльмен“.

КОПЕРНИК: „Тигр із Ешвануру“, „Ін-
дійська гробниця“.

МАРУСЕНЬКА: „Тигр із Ешвануру“.
„Індійська гробниця“.

МЕТРО: „Саратог“, „Простак“.

МІРАЖ: Нечиння.

МУЗА: „Блаженна залоза“.

ПАЛЯС: „Тако зради“ на ос. Ст.
Цаїга.

ПАКС: Нечиння.

РАЙ: „Галіка“.

РІЯЛТО: „Моя панна мама“.

РОКС: „Гра життя“ і додаток.

СВІТ: „Навсі Огія пропала“, „Неви-
но почалося“.

СТІЛЕВ: Поголя за каваліром“ і
ремі Борухасового.

ТОН: „Володар прерії“, „Бунт залози“
„Мексиканські мелодії“.

УТІХА: „Постради Дикого Заходу“ та
ремі.

ХИМЕРА: „Голос джунглі“ із „арі
Шіам“.

ФОТОПЛАСТИКОН:
(на Марієвська)
„Люцерна“.

ПЛАСТИКОН „Смтотів“
(вул. Коперника ч. 11 дм Ф. Кайм і Смі)
„Еспанія“.

Львівське Радіо.

Середа, 24. серпня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранній денник, 7.15
орх., 8.00 Перше співання при оркестрі,
12.00 Полудня авд., 14.00 Інформаційна
газетка в українській мові, 14.10 Хори з
плит: Людвиг, Леонтович, Кошиць,
14.25 Сучасна українська поезія у поль-
перекладах, літер. нарис із рецитациями
Панг. Германа, 14.35 Популярна музика
з пл., 15.00 Бірка, 15.05 Госп. і сусп.
вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15
Трохи пісні, трохи слова, для дітей, 15.45
тосп. вістки, 16.00 Салон. сесія, 16.40
Конкурсна гутірка П. Р., 16.45 Загальна
шанхта над окраїн, 17.00 Віжучі вістки з
міста та провінції, 17.10 Оперетковий фа-
таш з пл., 17.55 Галло-ноар! 18.00 Торун,
місто цвітів, 18.10 Концерт солістів, те-
нор, сар, форт., 18.45 Фрагмент із По-
льон-Ів“ Ст. Жеромського, 19.00 Вісьон-

челл, фортепіан, 19.20, 20.55 Актуальна
гутірка, 19.30 Спогади дитинства, розр.
кошпект, 20.45 Веч. денник, 21.00 Експорт
домашньої птиці, гутірка Евг. Томашів-
ського, 21.10 Шопенівський концерт, 21.50
22.00 Спорт, 22.05 Ночиння з плит, 23.00
Ост. вістки.

Четвер, 25. серпня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранній денник, 7.15
Салон. орх., 8.00 Веселе Добридень:
пл., анекдоти, комунікати, 12.03 Полудн.
авд., 14.00 Легка музика з пл. і господ.
вістки, 14.15 Спіл. ресіталь Ст. Любе-
ського з супр. форт., 14.35 Легка музика
з пл., 15.00 Бірка, 15.05 Госп. та сусп.
вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.30
Давні просудькові повіди, 15.45 Господ.
вістки, 16.00 Мелодія Півночі, орх., 16.45
Нові записи для жінок, 17.00 Отвернення
радіоастанів, концерт симф. орх., сокри,
18.20 Ловень гадюк, 18.30 Театр Улан:
„Повною паровою на Гонт-Конт“ Брінцера
(Англія), 18.55 Репортаж із радіоастанів,
19.00 Нар. календ., 19.20, 20.40, 21.00 Акту-
альна гутірка, 19.30 „Подорожуймо“ —
розр. концерт у перерві: Три пародії ек-
зотичної поезії, 20.30 Веч. денник, 20.45
Для села: Власний сокри до спільної ка-
си, 21.55, 22.00 Спорт, 22.05 У ритмі танку,
словно-муз. авд., 23.00 Ост. вістки, метеор.
комунікат, гутірка в нім мові, 23.15—23.55
Легка й танкова музика (Варшава II).

П'ятниця, 26. серпня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранній денник, 7.15
Концерт дуетів орх., 8.00 Добридень най-
молодшим, авд. для дітей, оповідання,
плити з конференсією, 12.03 Полудн.
авд., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 По-
пулярна музика з пл., 15.00 Бірка, 15.05
Госп. та сусп. вістки, 15.10 Програма на
завтра, 15.15 Сінокопи на Поліссі, оповід.
для дітей, 15.30 Розв'язка геогр. загадки
з 26. VII, 15.35 Гутірка з хором, 15.30
Господарські вістки, 16.00 Сутні у вик.
орх., 16.45 Великопольська закутня ви-
мережале змеларськими тичками, 17.00
Віжучі вістки з міста та провінції, 17.10
Репортаж із життя, Жива музика, 17.45
Жінка у Сохат: в українській мові виг.
д-р Харитя Кононенко, 17.55 Галло, по-
вір! 18.00 Електричні очі, 18.10 Форт.
твори Брамса, 18.45 Літер. хроніка, 19.00
Пісні трубадурів і вагантів, бас, гуслі,
лютня, 19.20, 20.55 Актуальна гутірка,
19.30 „Для кожного шось гарного“ у вик.
сол., оркестри, флет, скар, спіл, форт.; у
перерві Діалог, 20.45 Веч. денник, 21.00
Оборона машиністок, 21.10 Розр. концерт:
пісенські: германська, два фортепіанні,
21.50, 22.00 Спорт, 22.15 Живий концерт
басань, орх., конференсієрка, 23.00 Ост.
вістки, метеор. комунікат, Авт. гутірка в
англ. мові, 23.15—23.55 Легка й танкова
музика з пл. (Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 24. серпня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.00 Музика, 19.00
Вебер і Фльотер, 19.45 Веч. гомія, 20.10
Оперетковий мелодій, ВІЛГОРОД 20.00
Спіл, 20.30, 21.00 Гумор, 21.30 Нар. пісні,
БУДАПЕШТ 17.00 Скрипка, 18.10 Дуети
на кларнетах, 19.00 Орх., 21.15, 22.00 Циг.
музика, 22.15 Спіл, ВІДЕНЬ 16.00, 17.10
Твори І. Штрауса, 18.20 Нова музика на
альтійку та форт., 22.30, 23.00 Музика з
Відня орх., сол., КОШНИЦІ 18.00 Для За-
карпаття, МІЛАН 17.15 Танк. музика,
19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00 Орх. кон-
церт, 22.10 Хор, ОСЛЮ 20.00, 21.00, 22.15
„Фігарові весілля“ оп. Мопарта, ПРАГА
17.40 Квартет п-дур Фібіа, 18.30 Танк.
музика, 19.25, 20.00 На народню лоту,
популярний концерт, 21.00 Чел.-фр. кови,
РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 18.30 Клавеси-
нова музика, 17. і 18. ст., 19.00 Пісні, 20.30,
21.00 Орх. концерт, 21.50, 22.00 Кабарет,
РИМ 17.15 Скрипка, 19.30, 20.30 Розр. муз.,
21.00, 22.00 Оперетка, СОФІЯ 19.00 Легка
музика, 19.30, 20.00, 21.00 „Кармен“ оп.
Білета.

Четвер, 25. серпня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 16.30
Веселка, словно-муз. авд., 17.00 Нім.
пісні, 18.00 Пісні й танки різних наро-
дів, орх. сол., 19.45 Веч. гомія, 20.10,
Вечір танку, ВІЛГОРОД 20.00 Нар.
пісні, Будапешт 12.05 Біол., 13.15 Орх.,
19.20, 20.00, 21.00, 22.00 „Любоніра“ оп.
Вагнера, ВІДЕНЬ 10.30 Розр. музика,
12.00, 17.10, Орх. концерт, 18.15 Веч. кон-
церт, 19.00 Камер. музика на лавних
пистр., 20.10 Вокальні пісні, ВЕЖА ЛІ-
ФЛЯ 20.15, 21.00, 22.00 „Гризельда“ оп.
Масанеті, „Ле спектр де ла роз“ оп. Ве-
бера, ДАВТОНІАНДЗЕНДЕР 15.15 Мо-
цартові твори, КОШНИЦІ 17.15 Спіл, 18.15

Для Закарпаття, МІЛАН 19.30 Розр.
музика, 21.00 Комедія, 21.40, 22.00 Ніца,
ПРАГА 18.20 Салон. квартет, 21.00 Сло-
вацькі нар. пісні, РАДІО ПАРІ 18.00
Театр Улан, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 „Фі-
гарові весілля“ оп. Мопарта (Вальд.
фестиваль), РИМ 17.15 Концерт, 19.30
Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір
сюр Пучіні: „Іль табаро“, „Сестра Ан-
геліка“, „Джамлі Селі“, СОФІЯ 18.00
Вісьон. музика, 19.00 Легка музика, 19.30
Популярна музика, 20.00 Форт., 20.55
Майстерські пісні.

П'ятниця, 26. серпня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Смілх. квартет, 18.00,
20.10 Розр. музика, 19.45 Веч. гомія, 21.00
Концерт сміткової орх., ВІЛГОРОД 18.20
Салон на флеті, 21.00 Спіл, БУДАПЕШТ
12.05, 17.30, 18.00 Орх., 19.30 Циг. музика,
19.30 Форт., 20.00, 21.00 Концерт хору
нар. орх., БРАТИСЛАВА 19.55, 20.00 Саон.
нар. пісні, БЕРМІНГЕМ 19.00, 20.00,
21.00, 22.00 „Талгайлер“ оп. Вагнера
(Вальд. фестиваль), ВІДЕНЬ 14.10 Розр.
музика, 18.00 Пісні й музика у вик. мо-
лоді, 19.00 Нар. пісні, 20.10, 21.00, 22.00
„Моніка“ оп. Досталі, ДРОТВІЧ 20.00,
21.00 Бетовенівський концерт, КОШНИЦІ
18.00 Для Закарпаття, МІЛАН 17.15
Форт., 21.00 Пісні у супр. орх., 21.30,
22.00, 23.00, Симф. концерт, ПРАГА 18.20
Салон. музика, 19.55, 20.00, 21.00 „Св.
Людмила“ орт. Двохавка, 22.30 Квартет
6-дур Сула, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні,
20.30, 21.00, 22.00 „Ля роз де Рогайм“
драма Варіота з муз., РИМ 17.15 Танк.
музика, 21.00 Легка музика, 22.10 Пі-
сенські та розр. музика, СОФІЯ 18.00
Легка музика, 18.30 Квартет манд., 19.30,
20.00, 21.00, 22.00 „Корабель-марево“ оп.
Вагнера.

БІРЖА.

Львів 23 серпня 1938

Гроші.
Купно-продаж: Бельги Бельг. 89.72,
89.25 Долари американські 5.30.50, 5.28.00
Долари канад. 5.29.00—5.26.50 „Факрени
тол. 296.74—289.00 Франки фр. 14.55—
14.45, Франки швейцарські 122.00—121.80
Фунти англ. 25.97—25.81, Гвінейські дань
100.25—99.75, Корони ч. 13.90—13.45 Кор.
дан. 115.95—115.10 Кор. норв. 130.48—
129.20 Корони шв. 133.89—132.90 Ліри
итал. 23.30—22.60, Марки фінлянд. 11.47
—11.25, Марки нім. 70.00—72.00, Гель-
Аля 25.95—25.45 Марки нід. срібні 97.00
—94.00

Львів.
Банк Польський 125.00 Цукор, 39.50,
Вугіль 34.50, Лівоні 88.25 Моджеві,
16.00, Островець 69.00, Стараховичі, 42.75
Іабербус 57.25

Папери.
4 і пів проц. внутр. 67.00, 67.25 3 і пів-
1 см. 84.00, серія немот. 3 поз. 1 см. 2 см.
83.25 серія немот. з. комерс. 70.00 прем.
дол. 42.50 з консол. 67.00
Тенденція спадкіша.

ЦІНИ „МЯСНОСО ОЗУ“

Львів, 23 серпня 1938.
1 кг. масла десерт. блон. без оп. 2.45 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з олії. 2.50 зол.
1 кг. масла сирс. нкл. з оп. деф. ціна 2.50
модко 14—15 сот.
ялиц (копи) 3.70 зол.
Тенденція на масло знижкова, на яйця
і молоко вдержана.

ОПОВІСТКА.

Товариський Зізд членів Укр. Техн.
Товариства відбудеться 11. вересня п. р.
В програмі при станових справ розгляд
актуальних питань промислу. Ближчі
дані у щоденній пресі і Техн. Вістках.
Зголошення участі до: Українського
Технічного Товариства — Львів, Гро-
дівських 1. 1742

МЕШКАННЯ

КОМФОРТОВИЙ поміст, кухню вишайму
від І. IX. Риперська 18. 1739 1-1

КУПО — ПРОДАЖ

СІДЛОВІ англійські мила, свіжий транс-
порт — ВАЛІХЕНЧ — сідлар, Львів,
Шайвохи 2. 1666 1-10

ВУГОЛЬ, кокс, дрова продає КАЛІТЯК,
Байки 14, тел. 238-24. 1682 5-20

КОМПЛЕТНІ кухонні апарати — електрич.
65—, алюмініюм 90—, з мідником, за-
лізом і т. д. РЕНТІНЕР, Лейкова 21.
1645 1-4

СТАНЦІ

ПРИМУ на ставлію учеників, або ут-
ниць. Дбайлива опіка. Ольга Фасинка,
Львів, ул. Богдана-Хмельницького 2.
1738 2-7

ПРИМУ утворю, утворю на мешкан-
ня. Співий — комфорт. Вул. Землемо-
ського 2 (ад. са. Юра) Сторончук.
1737 1-4

ПРИМУ з дітьми на ставлію. Поміст
у науці. Фортепіан до вістку. Олександр
костела св. Антонія. Зголошення до
Адміністрації під „Левинська“. 1743 1-3

РІЖНІ

ЛЯБОРАТОРІЙНІ ПЛАЩІ, палітні,
найтривкіші, найдовше тільки з
рібні „ПАЛІУМ“, Гетьманська 22, швей-
Музею. 1739 1-1

ПРОПУСКНОВІ БАНДАЖІ гумові, че-
ревні, ниркові, проти усунення мати з
гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕ-
ДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИЛА,
Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 81-106

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС.

ФІЛІЯ МУЗ. ІНСТИТУТУ ІМ. М. ЛІ-
СЕНКА в ЗОЛОЧЕВІ розшукує конкурс-
на становіше вчителів середньої школи.
Зголошення слати до І. IX. 1938 р. на в-
дресу М. Віхальська, Золотів, Кошківця
2. Платня огідно з умовом. Неприятні
подання без відговора. Виділ. 1741 2-4

ВІД
ПОТУ
Рідина-при помочі під
поршок-при помочі при
DINOL

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конп. підпр. самост.
перевозове
Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всілякі перевози до всіх і всіх
місцевостей в краю — дешево, швидко
і солідно. Спеціальні авт. для пере-
возу меблів, з відповідною квалифі-
кованою обслугою — дають гарантію
806 найкращої доставки. 1-30

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при ажизнанні спеціаль-
ного певного і нешкідливого гелію

пудру „CSAVE“ 50 сот.

Пробний пакет. Перфумерія

С. ФЕДЕРА

Львів, вул. СІКСТУСЬКА 1

Філія КОПЕРНИКА 15 а

ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 11

ФУТРА жіночі

лиси, зарукавки, шапки

коручає магазин і роб. тм футр

К. ЦВИНАР

Львів, вул. Крива 10

воб. ч. Г. Гетьманська 22

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в руб.

рич оголошеня зол. 0.35

1 мм. одношпальтовий в тексті (кошмач зол. 0.60

1 мм. одношпальтовий на першій сторінці зол. 0.80

Дрібні оголошення від слона:

матримоніальні і приват. кореспонденції по зол. 0.15

кушно, продаж, вишайму і т. п. зол. 0.10

шукаючи праці зол. 0.05

слова товотям друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 зол. 0.50

Остання сторінка 1/2 зол. 0.35

Остання сторінка 1/4 зол. 0.25

Остання сторінка 1/8 зол. 0.15

За редакцію відомляє Олександр Костик

Видання Видавництва Спілки „Діло“

З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 14

Видання Видавництва Спілки „Діло“